

NAŠI SPONZORI

**OBEC
BERTOTOVCE**

MARINI®

**Lubomír
ANDREÁNSKY
Bertotovce 134**

**Marek
TARTAL
Bertotovce 134**

**Jozef
STAŠIK
Bertotovce 134**

Časopis Základnej školy v Bertotovciach
Školský rok 2009/2010
12. ročník

MADAGASCAR

PRIVÍTAME NAŠICH PRVÁKOV

Už tretí mesiac máme v škole nových spolužiakov, prvákov. Opýtali sme sa ich, ako si zvykajú na školu, čo sa im tu páči, prípadne nepáči.

PALKO ONDERČO

V škole mám rád kreslenie, počítače a písanie.

JOŽKO HRIC

V škole mám rád čítanie, počítače, rád sa učím. Ale nemám rád ťažké úlohy.

LUCKA SPIŠÁKOVÁ

V škole sa mi páči učenie, čítanie, krúžok šikovných rúk.

MAJKO MARINICA

Mám rád čítanie, písanie, matematiku, kreslenie, šikovné ruky a počítače.

MAJKO HORIZRAL

Páči sa mi čítanie, písanie, matematika, počítače. Zatiaľ nerád píšem na tabuľu.

Vtipy pre malých a veľkých

„Otecko, vieš sa podpísať potme?“ pýta sa syn otca. „Samozrejme,“ odpovedá otec. „Tak zhasni a ja ti donesiem žiacku knižku.“

„Počkaj, chlapček, budem žalovať pánovi učiteľovi, že fajčíš.“
„Nenamáhajte sa, ja do školy ešte nechodím.“

„Prečo si prišiel do školy neskoro?“ „Prosím, pani učiteľka ľudia na ulici hľadali 10 eur.“ „A čo si tam robil ty?“ „Ja som na nich stál.“

„Ocko, prečo sú ryby nemé?“ vyzvedá malá Zuzka. „A ty vieš rozprávať, keď máš ústa plné vody?“

Pýta sa brat sestry druháčky. „Poznáš už celú abecedu?“ „Áno“, odpovedá sestra. „Tak povedz, ktoré písmená idú po a?“ „Všetky ostatné.“

Učiteľ hovorí žiakom: „Väčšia alebo menšia polovica neexistuje, pretože polovice sú vždy rovnaké. Ale vy si to aj tak nezapamätáte, lebo väčšia polovica z vás aj tak nedáva pozor.“

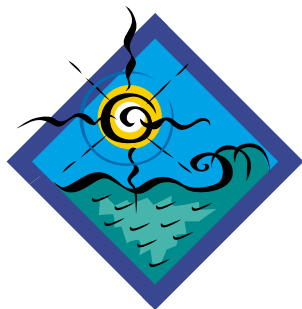
Idú dve blchy z diskotéky. Jedna z nich zbadá psa a vraví tej druhej: „Pozri, ide nám taxík.“

„Načo máš uši?“ pýta sa učiteľ. „Aby som videl.“ „Ako to ? Ved' na to máme oči!“ „Áno, ale keby som nemal uši, spadla by mi čiapka na nos a nič by som nevidel.“

„Mamička, chlapci sa mi smejú, že mám veľkú hlavu!“ „Neplač, hádam by si neveril takým nezmyslom! Radšej skoč do pivnice a v čiapke dones zo päť kíľ zemiakov.“

BERTÍK. Časopis pre deti v ZŠ v Bertotovciach, ktoré sa chcú zabávať, súťažiť a hrať. Vychádza polročne. Nápad: Mgr. Ľudmila Gogová a žiaci školy. Grafika, tlač a distribúcia: Mgr. Valentín Šefčík. Jazyková úprava: Mgr. Milka Pištejová. Náklad: 60 výtlačkov. Všetky práva vyhradené. Bez písomného a opečiatkovaného súhlasu je akékoľvek čmáranie, vysmievanie a ohováranie časopisu alebo jeho časti PRÍSNE ZAKÁZANÉ.

SPOMIENKA na leto

**Evička a Jožko
Hudákovi**

My sme boli v tábore vo Fričovciach. Hrali sme rôzne hry, mali sme karneval. Boli sme sa kúpať v Aqua city v Poprade. Bolo to tam veľmi dobré.

**Marko a Erik
Verbovskí**

My sme boli na dovolenke v Egypte. Veľmi sa nám páčilo teplé piesočné more. Tiež sme si pozreli pyramídy, sfingu, Luxor. Erik s mamkou navštívili hlavné mesto Káhiru.

Majko Knapík

Ja som bol s rodinou v Prahe. Boli sme na Pražskom hrade, vozili sme sa na parníku po Vltave, vozil som sa metrom. Navštívili sme aj ZOO. V Prahe sa mi veľmi páčilo.

Marek Tartaľ

My sme boli v Chorvátsku, na Makarskej riviére. Chodili sme sa kúpať, večer sme sa prechádzali popri mori. Boli sme aj na výlete loďou na ostrove Brač.

Erik Jakubik

Ja som bol v Maďarsku. Boli sme na kúpalisku, učil som sa plávať. Veľmi sa mi páčilo na tobogane.

JESEŇ - PANI BOHATÁ FARBÍ STROMY DO ZLATA

JESEŇ

V jeseni som smutný,
vieter slzy utrie!

Slniečko sa skrýva,
mne je z toho zima.

Oblečiem si teplý kabát
a dostanem dobrý nápad.

Vyváľam sa v kope lístia
sfarbeného do zlatista.

V. Sedlák, 4. roč.

Na úvod...

Je tu október. Ani sme sa nenazdali a už druhý mesiac chodíme do školy. Prázdniny ubehli ako voda, september, pekný, slnečný tiež. Október nás prekvapil chladným počasím. Začal fúkať silný vietor, snežiť. Vyzeralo to, že sa blížila Vianoce. Našťastie sa počasie po niekoľkých skutočne chladných dňoch umúdrilo. Druhá polovica októbra je už tradičná, pestrofarebná, s bežným, jesenným počasím.

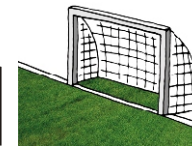
Privítali sme piatich nových žiakov - prvákov. Tí si už celkom dobre zvykajú na školu. Majú nové povinnosti. Doobeda v škole, poobede ich nečakajú len bezstarostné hry, ale aj učenie, písanie úloh. Veríme, že keď sa bude v júni končiť tento školský rok, budú v rukách držať svoje prvé vysvedčenie, s ktorým budú spokojní nielen oni, ale aj ich rodičia. Ostatných žiakov tiež čakajú povinnosti. Tí však už vedia, čo ich v škole čaká. Dúfame, že aj im sa bude dariť a školský rok im príjemne ubehne.

Okrem bežných školských povinností nás čakajú znova zberové aktivity. V minulom školskom roku sme dosiahli pekné výsledky v zbere viečok a tetrapakov firmy SABI. Naši žiaci získali pekné ceny a aj teraz máme v škole pomôcky, ktoré sú z minuloročnej výhry. Dúfame, že aj v tomto roku máme šance na dobré umiestnenie.

Všetci sa tiež tešíme na úpravu školského dvora. Ten sa má premeniť na park s lavičkami, okrasnými rastlinami a skalkou. Už sa na to všetci tešíme.

Na záver si zaželajme, aby sa nám všetkým tento školský rok vydaril, aby sme splnili všetky ciele, ktoré sme si stanovili, ale aj tie, ktoré ešte prídu.

Mgr. L. Gogová

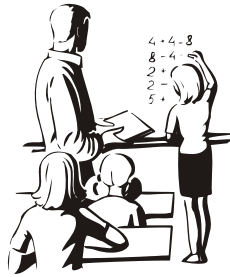

1. ukazovacie zámeno
2. krajina s pyramídami
3. púšťame ich v jeseni
4. neurčitok od slovesa idem
5. opak starého
6. má meniny 2. 2.
7. sedem po anglicky
8. pozdrav medzi kamarátmi
9. šiesty deň v týždni
10. strážne zviera
11. pomaranč po anglicky
12. obľúbené ročné obdobie
13. počujeme vďaka nim
14. svieti na všetkých
15. nebezpečné lesné zviera
16. budú tam MS vo futbale
17. krstné meno Škrteľa
18. šijeme ňou

1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							

VÝROKY z bertotovských lavíc

- ☺ „Holič a kaderníčka opravujú vlasy.“
- ☺ „Pán učiteľ a ona mi dlubla do oka.“
- ☺ „Kto opraví vodovod?“ „Vodnár.“
- ☺ „Vymysli podstatné mená muž. rodu, životné na príponu -ič.“
„Vodič, technič, automechanič.“
- ☺ „Kto to bol Ľudovít Štúr?“ „Objavil Ameriku.“
- ☺ „Bažant je veľmi poľovným vtákom.“
- ☺ „Ako sa rozmnožuje krt? „Malými krtincami.“
- ☺ „Obyvateľ Švédska je Šved'an.“
- ☺ „Spolu je to 81 jablkoch.“
- ☺ „Soľ sa dáva do čaja.“
- ☺ „Povedz mi nejakú postavu, ktorá je zakončená na ič.“ „Pecič.“
„Kto je to pecič?“ „To je ten, čo varí chleby.“

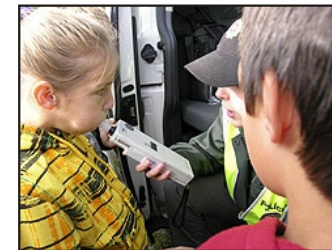

STRETNUTIE s dopravnou políciou

V jedno slnečné októbrové predpoludnie prišla do Bertotoviec dopravná polícia. Nebola tu preto, aby niečo vyšetrovala. Toto bolo také príjemné stretnutie policajtov a detí z materskej a základnej školy. Strážcovia zákona prišli na policajnom aute, motorke a na terénnej štvorkolke. Deťom predviedli rôzne pomôcky, ktoré používajú dopravní policajti pri svojich zásahoch. Deti si vyskúšali fúkanie do detekčných trubičiek, naozajstné putá, pištoľ, ktoré sa používajú pri zadržiavaní nebezpečných osôb. Pre všetkých bolo veľkým zážitkom sedieť na krásnej zelenobielej policajnej motorke alebo v skutočnom policajnom aute.

Deťom sa akcia veľmi páčila, hlavne chlapci si odniesli mnoho zážitkov. Niektorí veru premýšľajú o tom, že v budúcnosti by sa mohli stať policajtmi.

Čo sme sa dočítali v starej školskej kronike

Školský rok 1951/1952. V tomto školskom roku boli utvorené dva záujmové krúžky. V prvej triede počtový krúžok a druhej triede mičurinský krúžok. Mičurinský krúžok dostal od Štátnych majetkov vo Fričovciach pozemok vo výmere asi 3 áre. Mičurinci ho zasiali zeleninou. Vypestovanú zeleninu si rozdelili medzi sebou. Na poličku sa priúčali ku kolektívnej práci. Hriadky boli pridelené menším kolektívom, ktoré za prácu zodpovedali.

Bol zriadený „školský výbor“, ktorý sa staral o poriadok, čistotu, organizoval súťaže, dbal o presnú dochádzku, kontroloval plnenie pracovných úloh. Bol hybnou pákou v zbere surovín a lesných plodov. Bol iniciátorom v súťažení sporenia. Triedny výbor mal týchto funkcionárov: 1. Anna Spišáková, predsedkyňa, 2. František Lacko, tajomník, 3. Jolana Jureková, referent čistoty 4. Helena Šebestová, referentka sporenia 5. Anton Stašik, referent zberu 6. Terézia Stašiková, referentka domácich prác. Triedny výbor 2. triedy bol príčinou toho, že táto trieda bola žiackym kolektívom tak po stránke pracovnej, tak aj po stránke pomeru člena k členovi. Výbor bol skutočným podporovateľom socialistického napredovania v triede. Celý kolektív tejto triedy bol rozdelený na 6 pracovných skupín. Na čele skupiny bol vedúci skupiny. Vedúci sa staral o plnenie pracovných úloh, čistotu a bol vzpruhou svojho kolektívu pri súťažení.

Deň „čslov. armády“ bol usporiadaný dňa 6. 10. so slávnostným programom. Slávnosť bola usporiadaná pre žiakov i pre dospelých a niesla sa v duchu: Naša armáda je ochrankyňou mieru po boku sovietskej armády.

Sporenie bolo veľmi úspešné. Žiaci sporili intenzívne. Celá škola usporila za školský rok 19 967 Kčs. Priemerne jeden žiak usporil 399,30. Sporilo 50 žiakov. V celookresnom merítku sa naša škola umiestnila na 5. mieste. Sporenie prevádzala „Komisia sporenia“, ktorá denné úspory odvádzala učiteľovi. Koncom každého mesiaca usporenú sumu za celý kolektív odvádzal riaditeľ školy Okresnej sporiteľni v Sabinove.

PRECVIČ SI POSTREH

Tento príspevok preberáme zo starej školskej kroniky bez jazykových úprav. Pokračovanie v budúcom čísle.

Nájdeš 7 rozdielov medzi týmito dvomi obrázkami?

SPOZNÁVAJME SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

Na tejto strane sa budeme stretávať s významnými slovenskými spisovateľmi pre deti, ktorých máme našťastie dosť, ale veľmi ich nepoznáme. Dnes si povieme o niektorých autoroch, ktorí písali dávnejšie.

PAVOL DOBŠINSKÝ

Po celý život zbieral a upravoval slovenské rozprávky, povesti a neuveriteľné príbehy od ľudí, ktorých stretával po Slovensku. Patril k štúrovcom, jeho priateľmi boli Andrej Sládkovič, Ján Botto. Vrcholom jeho tvorby sú Prostonárodné povesti a Slovenské rozprávky.

ĽUDMILA PODJAVORINSKÁ

Jej pseudonym Podjavorinská vznikol z toho, že jej rodná dedina leží pod Javorinou, vrchom oddelujúcim Slovensko od Moravy. Jej dom je dodnes literárnym múzeom. Preslávila sa najmä knihou Čin-Čin o vrabčiakovi Čimovi, ktorému dala ľudské vlastnosti. Poéziu pre deti publikovala v detskom časopise Zornička. Napísala aj knihu Zajko Bojko a mnoho básní pre deti.

JOZEF CÍGER HRONSKÝ

Jeho umelecké meno Hronský má preto, že sa narodil blízko rieky Hron. Bol učiteľom, pracoval tiež pre časopis Slniečko. Pre deti napísal knihy Smelý zajko, Smelý zajko v Afrike, Budkáčik a Dubkáčik.

MARIARÁZUSOVÁ MARTÁKOVÁ

Bola učiteľkou, neskôr pracovala pre časopis Slniečko. Napísala mnoho básní pre deti, napr. Ranená breza, Zatúlané húsa. Z próz je obľúbenou Junácka pasovačka.

KRISTA BENDOVÁ

Pracovala v časopisoch Ohník a Roháč. Svoj vtip a úžasnú zručnosť v narábaní so slovom potvrdila v knihe Opice z našej police, Osmijankove rozprávky, Dobrodružstvá Samka Klamka. Je aj autorkou mnohých známych kníh poézie o Jožkovi Pletkovi, Bola raz jedna trieda, Čačky hračky, Básničky maličkým, Vtáčky, Maťko ide do školy.

HLAVOLAM

Čo sa vyskytuje raz v každej minúte,
dvakrát v každom momente,
ale ani raz v roku

Riešenie hlavolamu nájdete na strane 16.

Vymalujte si obrázok

Učí tu už veľa rokov. Je známy nielen v Bertotovciach, ale aj v širokom okolí. Okrem toho, že je učiteľom, je aj spisovateľom- básnikom. Tiež vedie mužskú spevácku skupinu Brežina. V minulosti robil počítačové kurzy. Toľko na úvod, Opýtali sme sa ho ešte na ďalšie veci, ktoré vás možno budú zaujímať. Tu sú jeho odpovede.

- ◆ Ako dlho učíš na tejto škole? 14 rokov.
- ◆ Čím si chcel byť, keď si bol malý? Uvažoval som, aké by to bolo krásne, keby som mohol byť pilotom.
- ◆ Čo by si robil, keby si nebol učiteľom? Určite by som veľa písal. A snáď by som sa dostal aj k tomu, čo ma dávno láka- k reklame.
- ◆ Čo rád robíš vo voľnom čase? Mám veľmi málo voľného času. Ale teším sa na zimu, keď budem mať čas na čítanie, písanie a televíziu.
- ◆ Aký je tvoj obľúbený šport? Rád hrám futbal, volejbal, bedminton, rád plávam.
Rád sledujem formulu, futbal, hokej.
- ◆ Aká je tvoja obľúbená kniha, prípadne film? Rád mám knihy Ed McBaina. Rád čítam aj detské knihy. Z filmov mám rád tie, ktoré ma oslovia.
- ◆ Vieme, že píšeš básne a že si vydal už dve knihy. Čo pripravuješ v súčasnosti? Pripravujem tretiu knihu. Ak sa mi to podarí, mala by uzrieť svetlo sveta v budúcom roku.
- ◆ Čo ťa v súčasnosti najviac potešilo? Stretnutie s dobrými ľuďmi.
- ◆ Čo ťa čaká v najbližších dňoch? Práca s Brežinou, v škole práca na školských projektoch.
- ◆ Čo na záver odkážeš našim žiakom? Prajem im, aby objavili čaro kníh. Keď budú veľa čítať, získajú to, čo sa im zídne do ďalšieho života.

Za rozhovor ďakuje L. Gogová

Slovenské NAJ

zo živočíšnej a rastlinnej ríše

- * Najväčšie zviera u nás je zubor. Má výšku 2 metre, dĺžku 3,5 metra a hmotnosť 1,3 tony.
- * Najmenší cicavec je piskor malý. Má dĺžku 4 – 6 cm, hmotnosť 35 gramov.
- * Najväčší vták je drop veľký. Má výšku 1 meter, hmotnosť 18 kg, rozpätie krídel má viac ako 2 metre.
- * Najrýchlejší vták je orol sťahovavý. Strmhlav letí rýchlosťou 380 km za hodinu.
- * Najmohutnejšie hniezdo má orol skalný. Má výšku 2 metre, priemer 3 metre a hmotnosť 1 tonu.
- * Naša najväčšia ryba je sumec. Hmotnosť najväčšieho sumca chyteného u nás bola 128 kg, dĺžku mal 265 cm.
- * Náš najväčší motýľ je okáň hruškový. Rozpätie jeho krídel je 16 cm.
- * Najrozšírenejší strom u nás je smrek (štvrtina drevín u nás.)
- * Najrozšírenejší listnatý strom u nás je buk.
- * Najstaršia chránená rastlina u nás je plesnivec alpínsky (od r. 1893).

Pijem zdravú vodu nápoj z vodovodu

Čistá, pitná voda je pre Slovensko a niektoré iné krajiny bežná vec. Pre mnoho iných krajín v Afrike, Ázii a iných častiach sveta je to veľká vzácnosť, cennejšia ako čokoľvek iné. Keďže my žijeme v krajine, kde je vody dostatok, niekedy ňou plytváme. Šetriť môžeme napríklad tak, že namiesto kúpania vo vani sa osprchujeme, čím ušetríme mnoho litrov vody. Aj pri umývaní riadu a iných činnostiach odteká do odpadu veľa vody zbytočne. Druhým problémom je pitie čistej pitnej vody z vodovodu. Zamyslime sa, či musíme kupovať minerálne vody, ak máme doma dobrú čistú vodu. Vyskúšajte, ak pridete domov z futbalu, vychádzky, naplniť si pohár čistou vodou z vodovodu. Určite vám zaženie smäd lepšie ako nejaká sladená voda a rovnako ako minerálka. Mimochodom sladené nápoje škodia ešte viac, lebo ak si zvykneme na sladké aj v tekutinách, vo vyššom veku môžeme byť ohrození chorobami, ako je cukrovka. Pri pití vody z vodovodu šetríme aj životné prostredie, keďže minerálky v obchodoch sú balené v plastových fľašiach a tie po vypití znečisťujú životné prostredie.

Vyskúšajte teda uhasiť smäd pitnou vodou z vodovodu. Na zdravie!

Prázdniny v školskom roku 2009/2010

JESENÉ PRÁZDNINY	od 29. 10. 2009 do 30. 10. 2009, začiatok vyučovania je 2. 11. 2009 (pondelok)
VIANOČNÉ PRÁZDNINY	od 23. 12. 2009 do 8. 1. 2010, začiatok vyučovania je 11. 1. 2010 (pondelok)
POLROČNÉ PRÁZDNINY	1. 2. 2010, začiatok vyučovania je 2. 2. 2010
JARNÉ PRÁZDNINY	od 15. 2. 2010 do 19. 2. 2010, začiatok vyučovania je 22. 2. 2010 (pondelok)
VEĽKONOČNÉ PRÁZDNINY	od 1. 4. 2010 do 6. 4. 2010, začiatok vyučovania je 7. 4. 2010 (streda)

Literárna tvorba našich žiakov

JESENNÝ KRÁĽ

Bol raz jeden jesenný kráľ, ktorý mal krásnu princeznú Jesienku. Tá mala veľmi veľa pytačov, ale každý bol veľmi pyšný. Jedného jesenného dňa prišiel jeden dedinský chlapec a popýtal si ruku Jesienky od kráľa. Ten nesúhlasil a povedal chlapcovi, že Jesienka musí mať za muža princa! Chlapec odišiel a kráľ rozmýšľal nad tým, čo povedal. Na druhý deň kráľ išiel do dediny a hľadal mladíka. Spytoval sa dedinčanov, kde nájde švárneho mladíka. Kráľ ho našiel a priviedol do kráľovstva. Zoznámil ho s Jesienkou a padli si do oka, ale kráľ mal jednu podmienku, ak sa chceli zosobášiť. Mládenec musel splniť tri úlohy. Prvá úloha bola, že musel chytiť jesenný vietor, druhá nájsť najväčší jesenný list na svete. Tretia, musel pozbierať všetko kráľovské ovocie z kráľovskej záhrady a dať ho drakovi zožrať. Chlapec sa hneď pustil do plnenia úloh. Cestoval po svete a hľadal ten najväčší jesenný vietor. Nakoniec ho našiel na ďalekom východe. Nemohol ho chytiť, tak ho napadlo, že pôjde za strigou, aby mu poradila, ako chytiť jesenný vietor. Striga mu dala špeciálny vak, ktorý dokáže chytiť všetko možné. Od zvierat až po škriatkov. Mládenec chytil jesenný vietor a pustil sa do druhej úlohy. Išiel na západ a tam našiel list. Bol taký veľký, že ho ani neudvihol. No išiel za mudrcom a ten ho poskladal do malej kocky. Zafungovalo to. Pustil sa do tretej úlohy a vrátil sa do kráľovstva. Pustil sa do zberu ovocia. Všetko pozbieral a hľadal draka. Nakoniec ho našiel a smelo sa pustil do dračieho úkrytu. Drak bol veľmi strašný a zúrivy. Akurát spal. Mladík sa priblížil a nasypal mu ovocie pred tlamu. Kráľ videl, aký je statočný a dal mu ruku Jesienky. Na ich svadbu priletela víla Jeseň. Jesienke dala svadobný dar, krásne šaty z jesenných farieb, ženíchovi dala krásny kroj jesenných farieb. Celé kráľovstvo im usporiadalo veľkú svadbu. Chcete vedieť, ako sa volal chlapec? Jasoň. A zazvonil zvonec a rozprávky je koniec.

D. Lendacký, 4. roč.

JESEŇ

Táto jeseň je veľmi zaujímavá.
Má pekné listy a už aj sniežik padá.
Zimička, zima už je blízko nás.
Budeme sa sánkovať, vyštípe nás mráz.

A. Lorková, 3. roč.

Literárna tvorba našich žiakov

JESEŇ

Jeseň listy farbiť chcela,
ale zima jej to nedovolila.
Hurá! Nečakane padá sniežik
na polia aj na lúky.
Všetci vyberáme zo skríň kožuchy.
Netrvalo to však dlho,
Zažiarilo slnko onedlho.
Zima má ešte čas,
Jeseň, zostaň nám na dlhý čas.

S. Lackaň, 4. roč.

JESEŇ

Žlté lístie, chladné rána,
Vtáky letia do neznáma.
Ohlásila sa nám jeseň.
To je krásna pieseň.

D. Lendacká, 3. roč.

MLIEKO

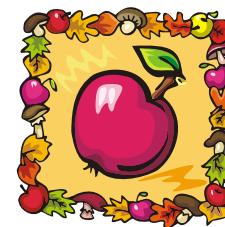
Pijem mlieko, sily mám,
rád si šantím, rád sa hrám.
Keby som ho vypil viac,
skákal by som na Mesiac.

M. Verbovský, 2. roč.

FARBY JESENE

Jeseň krásne lístie má,
Sfarbuje ich do červena.
Vietor fúka, stromy láme,
kopu lístia dole máme.

E. Verbovský, 4. roč.

MALÁ MYŠ

Malá myška Pipiška
zapišťala do tíška.
Prichádza k nám chladná jeseň,
Kdeže budem, kde sa skryjem?

Veď zásob mám plný dom,
nezmestím sa asi doň.
Nájdem si ja nové miesto,
ukryjem sa v ňom.

V. Gargaliková, 4. roč.

